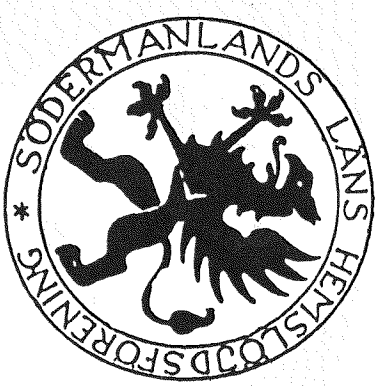

HANDLAGET

HANTVERK- EN UTROINNINGSHOTAD ART.

–VARFÖR GÖR VI DET VI GÖR?
–VARFÖR BLIR VI DEN VI BLIR?
–VILKA EKONOMISKA, SOCIALA
OCH KULTURELLA VÄRDERINGAR
STYR VÅRA LIV?

I det förindustriella Sverige var samhällsstrukturen relativt enkel och lättfattlig. I den hierarkiska pyramiden satt Gud överst sedan i nämnd ordning, kungen, adeln, präster, borgare och bönder. Någonstans i de lägre sociala skikten fanns skräväsändets hantverkare. Samhällsförändringar gick långsamt och yrkesskickligheten gick vanligen i arv från far till son.

–Man skulle hedra sin fader och sin moder på det att det skulle gå en väl och att man fick länge leva i sitt land.

Den simple torparens tillvaro ägnades åt konkret, handfast överlevnadsarbete som också innebar att barnen tidigt deltog i gårdens sysslor. De arbetade sida vid sida med de vuxna och fick därigenom en nedärvd kunskap om hur man skaffade sig redskap och förmögenheter av de råmaterial som fanns i trakten runt omkring. Man kontrollerade hela tillverkningsprocessen och arbetet utfördes i harmoni med årstidsväxlingarna. Klockan, med dess tim- och minutvisare, var en lyxartikel vars tidsbegrepp saknade relevans i själva husalltets arbetscykel.

Unga och gamla levde nära varandra i ett ömsesidigt beroende. Under goda år åt

DET ÄR NÅGOT SÄRSKILT MED
LÅNGMAREN.

Den älderdonligt präglade gården med de faluröda husen, de stora vassstaken och den vackra omgivningen inger, trots sin vardaglighet, ett sållsamt intryck. Ända var det ungefär så här som det såg ut överallt på landsbygden för så där femtio år sedan. Enda skillnaden är att då var det liv och rörelse av både människor och djur. Nu är det tomt och tyst - i väntan på den nya tidens brukare, studiegripperna.

Långmaren är ett torp under Nynäs gods, som ligger mellan Trosa och Nyköping. Godset ägs sedan drygt tjugo år av Landstinget och så gott som hela området är naturreservat. För sex år sedan flyttade den siste arrendatorn Ivar Karlsson ifrån Långmaren, och efter att det stått tomt en tid, började så planerna födas på att göra Långmaren till en studiegård.

Det är Södermanlands museum som har hand om torpet, och under de senaste åren har man med Riksanitivarieämbets hjälp renoverat byggnaderna, bl a har man lagt om de stora vassstaken över både logen och ladugården.

Anledningen till att museet intresserade sig för Långmaren är, att stället är ovanligt väl bevarat, inte bara husen utan också de omgivande markerna med åker-tegar och hegmarker. Enligt en segesman från Riksanitivarieämbetet finns bara ett fåtal ställen i hela landet där hela kulturmiljön är så fint bevarad.

Den som kan ta åt sig den äran är förstås Ivar Karlsson som brukade gådden. Ivar blev den tredje och sista generationen arrendatorer på Långmaren. Och det som

man sig mått och under magra år fick man svälta. Livet och döden var realiteter som alla tidigt lärde känna.

Idag har vi en mycket mera sammansatt och komplicerad samhällsstruktur. Helt andra ekonomiska, sociala och kulturella förutsättningar påverkar våra liv. Vår materiella välfärd ger oss, objektivt sett, obegränsad frihet att förverkliga oss själva genom medvetna yrkesval och stimulerande fritidsförutsättningar.

–Men vilka faktorer är det som ytterst påverkar individens val?

–År det möjligt att vi fortfarande i hög grad följer i fädernas spår?

–Kan det rentav vara så att känslomässigt berikade barndomsupplevelser i mötet med vuxna förebilder, oftare än vi tror, påverkar vår framtida yrkesinriktning?

Personligen är jag av den uppfattningen eftersom mitt eget yrkesval inspirerats av min mormors idoga trasnåtevävning. Min mor hjälpte till med pådragningen av varpen och trasnåteklippningen medan jag till en början var den passiva åskådaren som långtansfullt iakttog mormors och mammans lustfyllda dragkamp med varpflåtan. Så fort jag lärt mig hantera saxen fick jag också klippa trasor och blev därigenom på lika villkor inlemmad i deras arbetsgemenskap.

Dessa starka barndomsupplevelser har i hög grad format mitt liv och jag betraktar mig därför som en traditionbärare, både när jag som hemslojdskonsulent ar-

betar för hantverkets överlevnad i vid bemärkelse men självfallet också när jag väver trasnattor till mitt eget hem.

Ibland får jag vävsällskap av min son. Sida vid sida väver vi trasnattor. Jag på vävpallen framför den stora, breda Klim-åkra-vävsstolen, han på golvet med den lilla dockvävsstolen mellan benen. Kanske är jag den sista länken i vår familjs hemslojds tradition. Kanske kommer min son att förlänga kedjan eller också blir han då tångenjör eller astronaut, vad vet jag?

Men vem kan egentligen sja om hantverkets roll i framtiden? I synnerhet som barnen idag lever avskilda från det vuxna arbetslivet. Om man undantar de vuxna vars arbete går ut på att ta hand om barnen när föräldrarna arbetar.

Barnens och föräldrarnas gemensamma tid avgränsar sig till den s.k. fritiden som översvämmas av allsköns industriellt tillverkade konsumtionsvaror. Stora penningssummor spenderas i dyrbar sportutrustning. Sportutövning förutsätter som bekant att man har "justa, proffsiga grejor".

De saker man däremot tillverkar eller slöjdar själv, hemma, på dagis eller i skolan, baseras oftast på industriellt tillverkade halvfabrikat av tivelaktig kvalitet. Mera sällan uttör man hela tillverkningsprocessen själv, och då ofta löstsyckt ur sitt historiska sammanhang.

Allt färre barn kommer i framtiden att växa upp nära traditionsbärare som på ett

naturligt sätt kan förmedla självupplevda erfarenheter från självhushållets tillverkningsmetoder. Detta är iltavarslande eftersom kunskapen om det förindustriella samhällets hemslojds- och hantverkstraditioner är en betydelsefull källa till försärlse av det moderna industrisamhällets framväxt.

Sett ur ett historielöst perspektiv, utan denna kulturhistoriska kunskapslänk, kommer sannolikt konsumtionssamhällets materialistiska ideal att bli än mer tongivande. Följden blir att allt färre ungdomar i framtiden lockas av hantverkets låga löner. Allt färre ungdomar kommer då att kunna uppskatta hantverkets särart och vara beredda att betala vad hantverket egentligen borde kosta för att livnära en hantverkare.

Sett ur detta framtidsperspektiv finns det fog hävda att hantverket är en utrotningshotad art. Det är därför oerhört angeläget att vi alla yrkesverksamma inom hemslojds- och hantverksektorn fångar upp det stora intresse och den vetgirighet som barnen visar oss idag.

Låt oss här och nu bjuda till justfyllda möten där barn och vuxna kan slöjda tillsammans.

Själva tanken vi börja i maj, på torpet Långmaren. Är du intresserad? Läs mer om vår verksamhet i artikeln "Sörmländskt torparliv".

Lille-Mor

dare vävning och stickning.

De vanliga specierivarorna som behövs de köpas, som kaffe, salt och socker, kunde man i regel byta sig till direkt i Handelsboden genom att lämna nykärnat smör och ägg i utbyte.

På vintarna arbetade Ivar liksom de flesta andra arrendatorerna i skogen åt godset. Inkomsterna från skogsbruket räckte till att betala arrendavgiften till godset och dessutom brukade det bli en slant över, ett välkommet kontant tillskott. Det här med en långt driven naturhushållning är ju inget unikt i sig, så levde de flesta i äldre tiders småbrukarssverige. Vad som är unikt med Långmaren är att gådden, givetvis med vissa förändringar, drevs efter dessa principer så länge, och att Ivar Karlsson så klart kan redogöra för såväl ekonomi som arbetsmetoder.

Den största förändringen inträffade enligt Ivar själv, i början 1940-talet, då den första elektriska ledningen drogs fram till Långmaren. Det innebär att man först och främst fick ordentligt ljus överallt, till och med i oxhus och ladugård. Tack vare elektriciteten kunde man också skaffa en del maskiner som underlättade vissa moment i jordbruket, t ex tröskningen.

Oxarna blev som sagt kvar, och då Ivar slutade som aktiv jordbrukare 1969 för att bli pensionär, var han så unik och efterfrågad att han hunnit medverka i flera filmer där han körde med sina oxar, bl a Ingmar Bergmans Jungfrukällan. Följaktligen fick oxarna fortsätta vid filmen. Ivar sålde nämligen sitt sista oxpar till Svensk Filmindustri.

FOTO: IVAR KARLSSON

gör det hela så märkvärdigt är att när han tog över arrendet, så fortsatte han att bruka jorden på samma vis som hans far och farfar gjorde. Han fortsatte med de gamla brukningsmetoderna med träda och växtföljd i sexårsintervaller, 6-skifte, och med att använda oxar.

Med tiden blev Ivar en av de sista som använde oxar som dragare, både på åkern och i skogen. Någon traktor skaffade han sig aldrig, inte för att han inte gillade maskiner utan för att han tyckte att det gick lika bra utan.

PROJEKT SÖRMILÄNDSKT TORPARLIV

ETT KULTURHISTORISKT HEMSLÖDS-
OCH HANTVERKSPROJEKT FÖR BARN
OCH VUXNA I SAMARBETE MELLAN
SÖDERMANLANDS LÄNS HEM-
SLÖDSFÖRENING, SÖDERMAN-
LANDS MUSEUM OCH LÄNSKOL-
NÄMNDEN.

I vårt arbete med barn visar vi ofta föremål och tekniker lösryckta ur sitt sammanhang. Vi glömmar lätt bort att barnen idag saknar vuxna kontakter som kan förmedla självupplevda erfarenheter från självhushållets tid.

Vi vill gemensamt försöka ändra på detta genom att utnyttja den resurs som torpet Långmaren utgör. Bidrag från Länskolnämnden, Kulturrådet och Stiftelsen Kultur i Sörmland har gett oss möjligheter att på Långmaren skapa en modell för programverksamhet där barn tillsammans med vuxna traditionsbärare kan pröva på några av det förindustriella torparlivets vardagssysslor. Tonvikten läggs vid känsломässigt berikande upple-

velser som naturligt kopplas till kunskapsförmedling och kan inspirera till ett fortsatt aktivt intresse i vuxen ålder.

Projektet sönderfaller i två komponenter bestående av dels programverksamhet av Långmarens-modell, dels ett undervisnings- och inspirationsmaterial bestående av de tre arbetshäftena "Barn arbetar med ull, lin, björk" samt tre studielådor på samma tema. Dessa innehåller råmaterial, verktyg och slöjdprodukter i olika tillverkningsstadier. Lådorna åtföljs av en kulturhistorisk studiehandledning där förenämlen sätts in i sitt sociala och historiska sammanhang.

Stu- tielådorna fungerar som fristående enheter men skall utformas så att de kompletterar varandra. Detta undervisnings- och inspirationsmaterial är tänkt att användas inom förskolan och grundskolan i hela länet. Det bör därför finnas minst en uppsättning lådor i varje kommun.

Informationsdagar för olika lärarkategorier kommer att hållas med början 8-10 maj då länskolnämnden arrangerar pilotutbildning för 9 lärarlag från grundskolan.

Även kommunernas förskole- och fritidspersonal kommer att inbjudas till studiedagar.

På Långmaren kan barngrupper bokas in under tiden 14-18 maj. Meningen är att att barnen under ledning av Hemsjösds-personal, hantverkare och museilärare skall få delta i självhushållets årstidsund-na insamlings- berednings- och till-beredningsmoment. I arbetet ingår bl a att odla och bereda lin, karda, spinna, tova, väva, fläta korgar och tjäla i rått virke.

Under två veckor i september är barngrupper åter välkomna till Långmaren. Gruppsösket ska föregås av en ledar/lärarutbildning koncentrerad till en utbildningsdag på våren eller hösten, där man går igenom lärtandledningarna, studielådorna och förutställningarna för programmet genomförande. Studielådorna är här tänkta som en förberedelse till arbetsdagen på Långmaren.

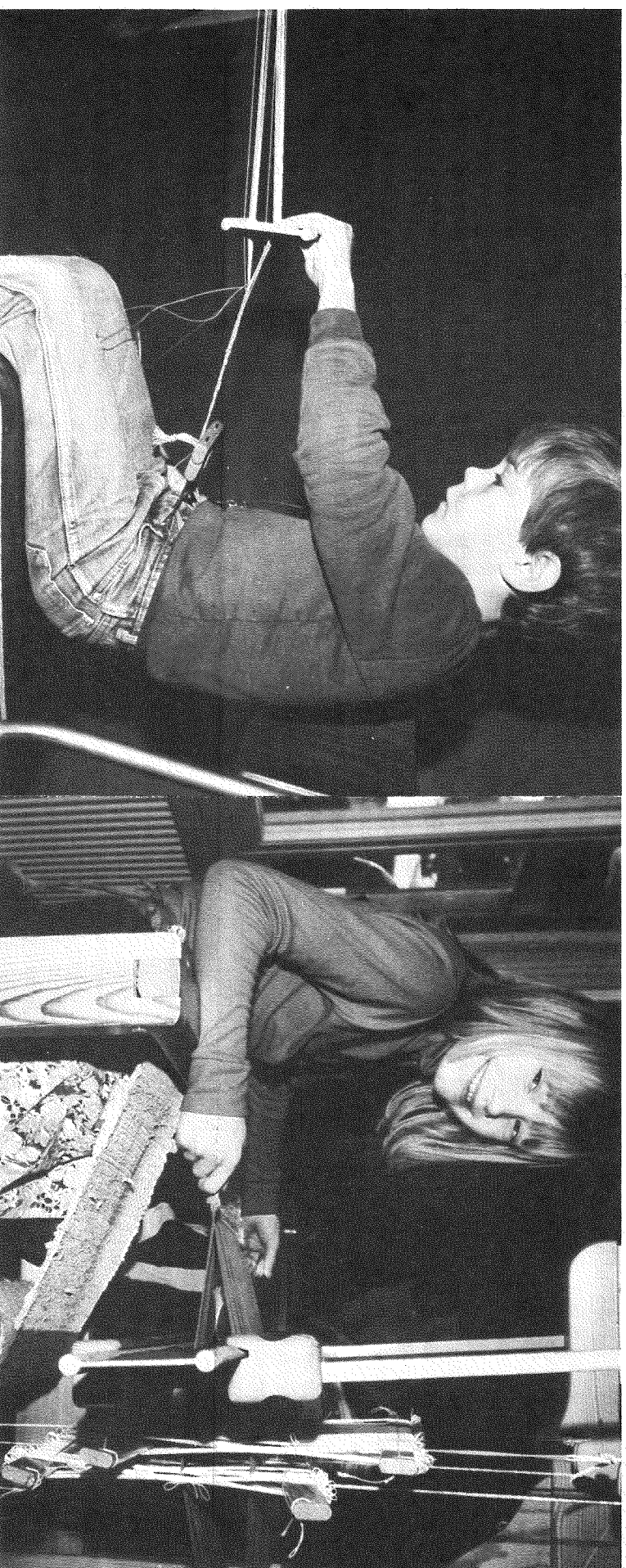
Denna modell kan komma att tillämpas på hela länet genom att ledare/lärare från de andra kommunerna utbildas på långmaren och sedan genomför liknande

programverksamhet på hemorten. Här kan man tänka sig ett samarbete mellan hembygdsföreningarna, Friluftslivsfrämjandet, Södermanlands läns Hemslöjdsförening, Södermanlands museum osv.

Målet är att studieläorna och den skisserade programverksamheten tillsammans eller var för sig ska fungera som delar i en långsiktig pedagogisk verksamhet, som syftar till att ge barnen ett historiskt perspektiv där självhushållets arbetscykel följande årtusendväxlingarna och där samspellet med naturen var en förutsättning för överlevnad.

Denna kunskap är en nödvändig länk
in i framtiden.

VILL DU HA YTTERLIGARE INFOR-
MATION OM LANGMAREN-PRO-
GRAMMAET, RING HEMSLÖJDSKON-
SULENTERNA PÅ TEL 0155-818 30
ELLER 0155-129 21.

ARBETSGRUPPEN FÖR BARN/HIEMSLÖJD

HEJ HEMSLÖJDSKONSULENTER! NU HAR VI FÅTT 10 000 KRONOR I BIDRAG FÖR ATT GÖRA ETT KULTUR- I SKOLAN-PROJEKT OM HEMSLÖJD. VI TÄNKTE SPARKA IGÅNG I NÄSTA VECKA OCH DET VORE BRA OM DU KUNDE HJÄLPA TILL!

tingonde gången tvingas avvisa sådana entusiastiska propåer blir otillräckligt hetskänslorna outhärdliga. Sådana tillstånd brukar i vårt land resultera i att man ropar på några kollegor och tillsätter en arbetsgrupp.

son i spesten har gruppen, med bidrag från Nämnden för hemstjödfrågor, utarbetat arbetshäften och studielådor om ull, lin, björk avsedda för pedagogiskt arbete i förskolan och grundskolan.

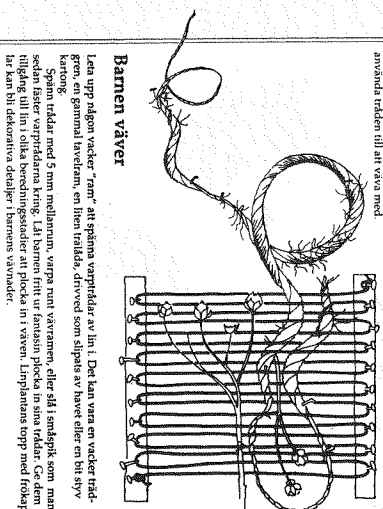
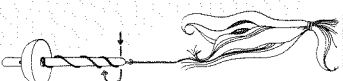
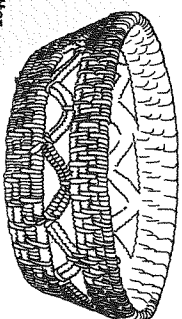
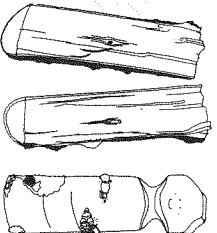
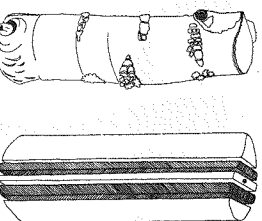
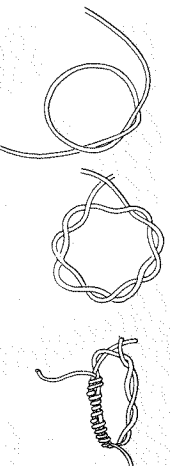
Arbeshäktena är förtätaade av Kerstin Hammarsson som oekå utfört de rikhaltiga och grafskt tillalade illuatraionerna.

Häftenas instruktioner riktar sig till pe-
dager som bl a får hjälp att planera

Häftena ges ut på förskolans förlag och heter "Barn odlar lin, Barn arbetar med ull, och Barn arbetar med björk. De kostar 40 kronor exklusive porto och kan rekvireras från Södermanlands läns Hemsjölösdförening, Ö. Kyrkogatan 48, 611 333 Nyköping, tel 0155 - 818 30.

Spinning

Barnen spinner sit levende på en slinder. De bærer enkle shorts og t-shirt. De små hænder arbejder hurtigt og effektivt. Det endelige produkt fremstår som en lille, rund, glat kugle. De små hænder arbejder hurtigt og effektivt. Det endelige produkt fremstår som en lille, rund, glat kugle.

[illegible][illegible]

100

100

ÄR BARN MED KNIV RUMSRENA?

ATT TÄLJA I TRÅ VAR EN KUNSKAP SOM BEHÄRSKADES I DE FLESTA HEM UNDER SJÄLVHUSÄLLETS TID. MAN SLÖJDADE SJÄLV SINA REDSKAP, SPECIELLT UNDER VINTERTIDEN. ATT SLÖJDA VAR ETT SÄTT ATT UMGÅS FÖR I TIDEN. EN TRADITION SOM LEVER KVAR I LÅNGT STÖRRE UTSTRÄCKNING INOM DEN MJUKA SLÖJDEN.

I vår tid lever vi med den föreställningen att det krävs speciella lokaler för att slöjda i trä. Men det behövs varken någon speciell lokal eller någon dyr maskinell utrustning. Att tälja är ett handarbete som är lika berättigat i hemmets vardagsrum eller kök som att sy eller sticka.

De verktyg som behövs är en kniv, en yxa, en skedkniv eller något urholkningsjärn. För att skärpa verktygen är det en fördel att ha tillgång till slipssten men man klarar sig långt med ett par lämpliga brynen. Större utrustning än så behövs inte.

Inom skolslöjden används ofta balsam och jelutong att tälja i. De är lösa träslag som går lätt att forma. Lika bra, om inte bättre, går det att tälja i rått virke som efter torkning blir hårt vilket gör det färdiga föremålet mer hållbart. Att själv hämta sitt råmaterial i skogen och sedan gå hem och bearbeta det till en färdig produkt är en ovanlig upplevelse för dagens barn.

Barnen får då en möjlighet att medverka i en hel produktionskedja - en värdefull erfarenhet i ett samhälle som baseras på industriell produktion och i vilken vi oftast ger barnen halvfabrikat när de ska skapa något själva. Barnen lär

sig också att det går att göra något helt utan maskinell hjälp och att samma metoder som man använt i århundraden också är tillämpbara i nutid.

Att forma i trä med skärande verktyg ger en grundläggande kunskap om träets beskaffenhet. På ett naturligt sätt lär man sig att skära med och inte mot träets fiberriktning. Genom att hämta sitt virke i skogen tränar man också ögat för vilka träd som är lämpliga till olika föremål - en krokryxan stam lämpar sig till en sked eller en slev, en vril till en kosa eller en skål.

Den kunskap som under självhusällets tid ansågs självklar håller nu på att försvinna. Det är viktigt att bevara den då den ger kunskap om funktionell och estetisk kvalitet på de föremål som tillverkas, den ger också närhet till och respekt för naturen. Den kunskapen är en viktig del av vår kulturhistoria.

Då kniven trots allt inte är ett ofarligt verktyg förutsätter det ett akthvitt deltagande från oss vuxna när barn täljor. Det ger oss chansen att verkligen göra något tillsammans med barnen. Att låta barn arbeta med kniven tjänar också det uppfostrande syftet att kniven ses som ett verktyg och inte som ett vapen vilket fallet ofta är idag.

Att tälja i rått virke kan varmt rekommenderas både till vuxna som arbetar med barn och de som själva, för sin egen skull, arbetar med trä. De flesta lövträd är lämpliga att tälja i. Sälj och al är ganska lösa och ger inte samma hållfasthet som exempelvis björk, rönn och de flesta fruktträd. Som övningsmaterial fungerar de däremot utmärkt. Barträd är mindre lämpliga på grund av sin grovfibrighet.

För att hämta sitt material i skogen måste man ha markägarens tillstånd. Till mindre föremål som skedar, slevar eller

smörknivar krävs endast mindre träd vilka oftast räknas som sly. Att få fälla ett sådant träd är oftast inget problem. Vid arbete i rått trä kan torkningen vara ett problem. Det bästa sättet att gå till väga är att grovtälja formen i rätt tillstånd och vänta med sluttäjlningen tills föremålet har torkat. Får föremålen börja torka i ett svalt och fuktigt utrymme eliminerar sprickrisken. Ett annat sätt att torka föremålen är att gnida in dem med potatis. De kan därmed torka i rumstemperatur. Efter torkningen sluttäls föremålen. De putsas och ytbehandlas om så önskas.

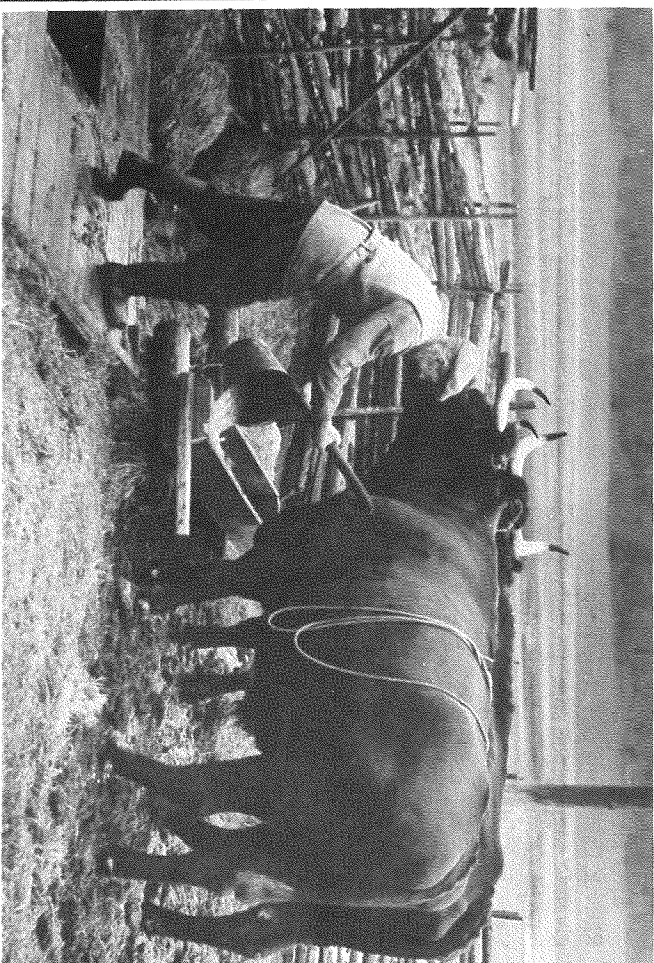
När man täljor med barn behöver det inte bara bli bruksföremål. Samma metod är utmärkt till leksaker - dockor, fordon, djur, vad fantasin kan komma på. Låt barnen associera fritt i skogen kring vad som kan skapas av en speciell stam eller gren och låt dem förverkliga sina idéer efter förmåga.

LITTERATURLISTA:
MILLE SUNDQVIST
TÄLJA MED KNIV OCH YXA
LIS FÖRLAG 1988

ANDERS MATTESSON
ARBETA I TRÄ
EN BOK OM TRÄHANTVERKARE OCH DERAS VERKTYG
WAHLSTRÖM & WIDSTRAND 1989

KERSTIN HAAMMARSON
BARN ARBEJAR MED BJÖRK
FÖRSKOLANS FÖRLAG 1989

TIDSKRIFTEN VÄSTERBOTTEN
TRE TRÄSLÖJDER
NR 3 1972

FÖR: LENNART AGENBLO OCH INGEGÄRD WACHTMEISTER

SE FILMEN OM LÅNGMAREN OCH IVAR!

SÖNDAGEN DEN 4 MARS, KL 18.30
VISAS FILMEN "IVAR PÅ LÅNGMAREN" I TV 2, I PROGRAMMET JORDNÄRA. FILMEN ÄR EN HALVTIMME LÅNG OCH HANDLAR OM IVAR KARLSSON OCH LÅNGMAREN. Producent är Södermanlands museum i samarbete med Sveriges Television, TV2. Filmen har gjorts av Ingegård Wachtmeister och Lars Sjögren.

OSI!
FILMEN FINNS PÅ VIDEOKASSETT OCH KAN HYRAS AV SÖDERMANLANDS MUSEUM, TEL 0155 - 457 00.

Det blir en i många stycken märkvärdig stund, då filmen visas i TV. Längre, längre

bestod filmen av en travé med filmrullar och en liten hög med juddasketter. Vi hade spelat in ett råmaterial, men vi hade inga pengar att kopiera filmen, så vi visste inte ens hur det såg ut. Jag måste nog erkänna att det fanns stunder då jag trivlade på att vi någonsin skulle få veta det.

För att ta det hela från början:

Vi började filma med stor entusiasm och lite pengar för två och ett halvt år sedan. Vi, det är filmaren Lars Sjögren och jag, som tillsammans med museichefen Nanna Hermansson kommit överens om att det i första hand gällde att dokumentera så mycket som vi kunde. Resten fick det väl bli någon råd med så småningom.

Det visade sig att det där "så småningom" blev ett ganska långt och segt kapitel som fick sin lyckliga lösning när TV2 med Jordnära-redaktionen trädde in

som samarbetspartner.

Hur gör man då en film om ett småbruk, när bara den yttre miljön finns kvar? Inga redskap, inga djur, inga odlade åkrar, inte ens möbler i huset!

Tack och lov hade vi ju Ivar. Det blev en film lika mycket om hans person som en film om ett småbruk. Genom filmen lotsar oss Ivar runt på Långmaren. Han visar oss husen, hagarna, källan, den ihålliga eken m m. Han berättar om hur livet levdes på torpet under hans tid, dvs nästan hela 1900-talet. Ivar är född 1902.

Det visade sig att Ivar hade medfödda talanger i att berätta och röra sig framför kameran. Han kunde ju berätta om filminspelningar tillsammans med både Ingemar Bergman och andra. Visserligen har han aldrig tidigare haft en så framträdande roll, mest har det handlat om att

köra oxarna. Men han kunde i alla fall kosta på sig små jämförelser i stil med att det var lugnare att filma med oss än med Bergman.

Vad vi vill förmedla med den här filmen är, förutom att presentera Långmaren och Ivar, att visa glimtar ur småbrukarens villkor. Och framför allt vill vi visa att livet förr inte bara var en jämngrå tillvaro fylld av hårt arbete. För det var ju trots allt så att mitt i arbetet, slitet och den grå vardagen, så fanns det också poesi, skönhet, glädje och omtanke. Vi hoppas att vi ska kunna ge vidare något av den känslan.

Ingegård Wachtmeister

KALENDARIUM

museum, Länskolnämnden

GEOMETRI I LIN
Christina Stenström
STOLAR
Jonas Osslund
24 april - 1 april
Norrköpings stadsmuseum

ÖPPET HUS I
HEMSLÖJD-

KONSULENTERNAS
SLÖJDEVERKSTAD I
NYKÖPING

Obs! St. Annegatan 15, ingång från gårdens
Skärmutställning med hård och mjuk
slöjd, rådgivning, slöjddemonstrationer
Tisdag 6 mars kl 17 - 20
Onsdag 7 mars kl 17 - 20
Lördag 10 mars kl 10 - 15

PROGRAM:

Lördag 3 mars kl 10 - 15
Demonstration av tvåändsstickning
Nålbinding
Vävning med lin och halm som inslag
Olika sammansättningar trä

Lars Aldén skärvarvar
Lars Petersson täljer med kniv och yxa
Erna-Lill Lindén flätar granrotskorgar
Kl 10 - 13 finns snickare Bertil Löfstrand
här. Han spinner och ger råd om
spinnrockar Bertil har tillverkat 36 stora
och 17 små spinnrockar.

Tisdag 6 mars kl 17 - 20
Onsdag 7 mars kl 17 - 20
Eggverktyg och verktygsstäl
Att tälja i rätt virke

Vävning med lin och halm som inslag
Information 0155 - 818 30 eller 129 21

ÅRSMÖTE I

Södermanlands Läns Hemsjödsförening
Lördag 28 april

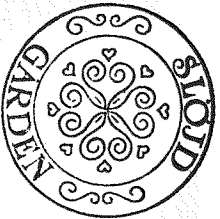
SÖRMLÄNDSKT
TORPARLIV

modell Långmaren
8 - 10 maj
Pilotutbildning av lärare verka samma på
grundskolan.

Arrangör: Länskolnämnden

15 - 18 maj
Inbokade skolklasser och förskolegrupper
Information och bokning genom
Hemsjödsföreningens kansli,
0155 - 818 30

Arrangör: Södermanlands läns
Hemsjödsförening, Södermanlands

Slöjdgården
Kyrkogatan 1, 645 30 Strängnäs
Tel 0152 - 108 45 kl 10 - 18 (lunch 13 - 14)

SOLKLART! SVENSK ULL!

GARNPROV OCH MÖNSTERSKISS
MOT 6 ST. BREVPORTON

S-570 93 FJÄRHOLM
Tel. 0491-301 21, post. 333 11

HJÄLP OSS ATT HÅLLA LIV I EN UTROTNINGSHOTAD ART.

Säkert har du flera vänner som är
intresserade av hantverk utan att själva
utöva något. Jag är säker på att de med ett
medlemskap gärna stöder vår förening.
Själv har jag en syster i Sandviken,
sommartopende i Mariefred, som tycker att
det är jätteroligt att vara med i den här
föreningen. Via Handlaget kan hon följa
med i arbetet och se vad som händer på
det här området i Södermanland.

En idé kan också vara att ge bort ett
medlemskap i föreningen i födelsedags-
present till någon som redan har allt. Gör
då så här:

Sätt in årsavgiften 115 kronor på
pg 17 50 59 - 5

Södermanlands Läns Hemsjödsförening
och skriv att det är en gåva och vännens
namn och adress. Vi sänder sedan att
presentkort till din vän.

Är du intresserad av en mer aktiv
kontakt med föreningen, kan du kontakta

någon av de ansvariga för våra olika
sektioner - TEXTIL, Git Palmgren 0157 -
930 50, KERAMIK, Anna Lindell 0155 -
701 93, TRÅ och SMIDE Helena Åberg
0155 - 129 21. Du kan också kontakta våra
konsulenter på tel 0155 - 818 30.

Är du en traditionsbärare och vill dela
med dig av dina kunskaper och erfaren-
heter, kontakta våra konsulenter Lille-Mor
eller Helena.

Alla är välkomna som medlemmar i
föreningen, både aktiva och passiva. Ju
större vi blir desto mer ökar våra
möjligheter att arbeta för hantverkets
överlevnad och utveckling.

Har du förslag och synpunkter på
föreningens arbete så hör av dig till mig.

Bie Seipel ordförande, 0159 - 113 53

PG 17 50 59 - 5

"SEN 10 JANUARI HAR JAG VÄRPAT 487 METER.. DET KÄNNES I HÖGERARMEN."

Birgitta Eriksson är en av länets kunniga
materielleverantörer. På dagarna finns
hon i sin affär Slöjdgården i Strängnäs. På
kvällar nätter och helger arbetar hon med
sin egen formgivna inredningstextil -
mattor och bildvävar - i sin ateljé i
Taxinge.

Som utbildad tandsköterska försöjde
hon sig medan hon skaffade sig en
gedigen textiltutbildning bl a på Hand-
arbetets Vänner. Hon har också en tvåårig
slöjdsolentutbildning därifrån.

Efter arbete som hemsjödskonsulent i
Rättvik, Eskilstuna och Nyköping, med ett
givande mellanspel som produktutveck-
lare på Gammeisrads handväveri i Luleå,
startade Birgitta sitt eget företag,
Slöjdgården.

Hon ville arbeta med sina egna idéer
men ansåg att hon behövde två ben att stå
på - affären och den egna textilien.
Desutom ger en butik många bra
kontakter.

I affären säljer Birgitta stick- och
vävgarn av god kvalitet samt slöjd som
hon noga väljer själv. Även saker som inte
blir så dyra. Det ska finnas något att köpa
även för barnen. Det kan vara ett sätt att
få dem intresserade av god slöjd även
senare i livet.

Förutom detta sortiment är Birgitta

grossist på litet exklusivt område. Hon
säljer inne till kyrkliga textilier.

Birgitta har många väv- och stickkunder
i sin butik och hon ställer upp med en
omfattande rådgivning. En del undrar var
man får tag på delar till folkdräkter, andra
hur man gör med en gammal vävstol som
inte är hel. "Jag hjälper till att varpa och
talar om hur man bäst gör en fäll på något
hemvävt. Jag tyder virkmonster eller bara
pratar. Jag tycker om människor!"

När du kommer till Strängnäs ska du
titta in till denna strävsamma dam vars
största vävda trasmatte är 17,5 m², 3,5 x 5
m. Den väger 70 kg och pryder nu golvet i
en 1600-tals gård utanför stan.

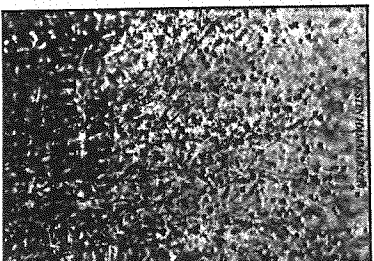
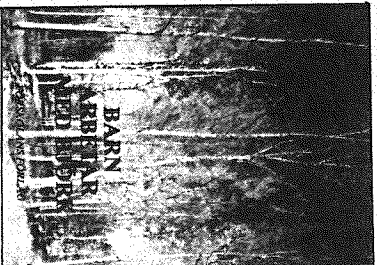
Slöjdgården hittar du nedanför
Domkyrkan mitt emot Djäkregården och
Roggeborgen.

Barn skapar med naturmaterial

— handledarhäftet för dig

Hemsjödskonsulenternas arbetsgrupp för barn- och hemsjödsfrågor har i
samarverkan med Förskolans Förlag producerat detta häfte. Ytterligare två

handledningar kan beställas:
Barn arbetar med björk och Barn odlar lin

Beställ från Förskolans Förlag

Box 23006, 104 35 STOCKHOLM. Tel 08/30 31 31.